

Nemščina sedi za mizo, slovenščini pa še za durmi ni prostora.

Če nas tedaj človek vpraša, ali pričaku jemo še česa od te vlade, kaj mu odgovorimo? — Nič, je naš odgovor, od te vlade ne pričakujemo več ničesar in če čerjo poslanci desnice, da še obdržimo za naprej kako zaupanje va-nje, potem jim kličemo: Skrajni čas je, da od obljube prestopite do dejanja.

Hrvatske stranke in njih potreba.

Gledé političnih razmer na Hrvatskem piše se nam iz Zagreba: Od ljudskih šol začeni pa do vseučilišča, sploh v vseh zavodih za narodno izobraženje vpeljan je na Hrvatskem jezik hrvatski kot učni jezik, v vseh uradnih za javno upravo in za pravosodstvo, v avtonomnih zastopih in v deželnem zboru velja in rabi se izključljivo hrvatski jezik in pri vsem tem obstoje pri nas tri stranke, katerih si vsaka prizadeva narod osrečiti na svoj posebni način.

Pri zadnjih volitvah je po trdovratnem volilnem boju s porabo dopuščenih in nedopuščenih sredstev vladina ali tako imenovana „narodna stranka“ priborila si veliko večino. Zmerna opozicija, t. j. združena prejšnja neodvisna z biskupom Strossmayerjem in konservativna stranka z grofom Draškovičem na čelu, dobila je pri volitvah samo devet in tudi „stranka prava“ pod vodstvom dr. Ante Starčevića devet mandatov.

Marsikateremu Slovencu se bo čudno zdelo, zakaj je na Hrvatskem razcepljen narod v tri stranke, ko mu vendar njegova avtonomija jamči za vsestranski razvoj v okviru narodnih teženj. Slovenci čutili bi se presrečne, ako bi uživali toliko samostalnosti na polju narodnega gibanja, kakor naši bratje na Hrvatskem. Kdor pa pozna bližje tukajšnje razmere, sprevideti mora, da je složno delovanje pri današnjih okoliščinah nemogoče.

Vladina stranka zajema namreč svojo moč iz studenca Tiszine milosti, ta stranka zastopa torej v trojednej kraljevini liberalne ideje madjarske vladajoče stranke in med Hrvati se, hvala Bogu, nahaja še mnogo rodoljubov, kateri so prepričani, da je tak zistem za hrvatski narod pogubonosan.

Kakor so gospodarili liberalni patroni svoje dni v vaši državni polovici, tako gospodarijo madjarski liberalci v naši polovici in kdor ne poslušá njihovih nauk, kdor potrpežljivo ne upogne svojega vrata pod jarem njihovega liberalizma, ta je nasprotnik države, mračnjak in neprijatelj narodnega razvitka. Popustljivost vladine stranke nasproti vsemogočemu Tiszi mora se odločno obsoditi uže zaradi tega, ker se s to popustljivostjo krhajo polagoma pravice, pogodbeno zajemčene Hrvat

skemu narodu in ako bi se gospodarilo še nadalje po receptu ministra Tisza, odnosno njegovega zastopnika bana Hedervarija, prišlo bi sčasom do tega, da bi Madjari postopali s Hrvati takisto, kakor postopajo danes z ubogimi Slovani.

Plemeniti hrvatski rodoljubi, kateri so spoznali to nevarnost precej, ko je zasel bansko stolico grof Kuhen-Hedervari, borili so se torej uže v pretekli saborski sesiji proti škodljivim eksperimentom vladine stranke in bodo v novo izvoljenem deželnem zboru, ki se je bil odprl dne 1. septembra, da-si v manjšem številu, še odločneje branili pravice hrvatskega naroda.

Res je, da ne bodo proti večini vladinih kimavecev mogli vspešno delovati, koristilo bo pa njihovo delovanje vendar vsaj v tem obziru, da bo prišlo pri saborskih razpravah mnogo stvari na dan, ki se v časopisih opozicije vsled tukajšnjih tiskovnih razmer pač ne bi smele razpravljati. Ako bo se torej vladajočej stranki posrečilo, obdržati se na krmilu še naslednjih pet let in ako v tem času ne bode dokazala s čini, da jej veljajo interesi domovine več, kakor hinavsko prijateljstvo Tiszino, potem se hrvatski narod gotovo ne bode dal več oslepiti s praznimi obljubami in pri prihodnjih volitvah bode tudi njenemu gospodstvu odklenkalo.

Gospodarske stvari.

Konjska dirka.

V novem času je splošnje zanimanje za živinorejo in še čisto posebej, kjer so kraji za to, za konjerejo. Za njo pa so dirke sila imenitne, nekaj za to, ker je treba konje pripravljati za nje in torej na živali bolj gledati, nekaj pa za to, ker prihaja k dirkam več ljudi, v časih tudi kupcev in tako se spravi žival ležje v denar.

Dirkarsko društvo v Žalcu napravi, kakor je znano, v nedeljo, dne 16. oktobra tako dirko v Žalcu. Iz vabila, katero razpošilja društvo, povzamemo to le: I. Pričetna dirka. Društvena darila: 12 zlatov. Enkrat dirkarsko pot = 1 kilometer. Za konje V. konjerejskega okraja (Savinjsko pleme); starost ne čez 4 leta. Vloge 2 gld., katera se nikakor več ne povrmeta. Da se dirka vrši, treba je najmanje 5 oglasil. I. darilo 6 zlatov. — II. darilo 3 zlati — III. darilo 2 zlata. — IV. darilo 1 zlat in po jedna zastava. II. Dirka plemenskih konj. Društvena darila: 23 zlatov. Dvakrat dirkarsko pot = 2 kilometra. Za licencirane žrebce in kobile V. konjerejskega okraja (Savinjsko pleme); starost ne čez 8 let. Pri kobilah je treba od županstva potrdila, da so se v teku zadnjih dveh let za pleme porabliale. Vloga 2 goldinarja, katera se nikakor več ne vrmeta.

Da se dirka vrši, treba je najmanje 6 oglasil. I. darilo 10 zlatov. — II. darilo 6 zlatov. — III. darilo 4 zlati. — IV. darilo 2 zlata. — V. darilo 1 zlat in po jedna zastava.

Občne določbe. — Kot pravila veljajo od društva izdana občna dirkarska pravila. Oglašila prejema načelnik društva gosp. Jan. Hausenbichler do 15. oktobra t. l., katera se zamorejo ustmeno, pisмено ali brzojavno naznaniti. Posestniki, kateri mislijo svoje konje k dirki oglasiti, morajo jih natančno popisati in njih imena naznaniti. Vožnja je z jednim konjem na dveh ali štirikolesnih vozéh. Naznanjene konje treba je v dan dirke dopoldne ob 10. uri društvenemu odboru v Žalcu predstaviti, da se pregledajo. Ob enem se vrši žrebanje in razdelitev trakov. Ustanovniki društva imajo povsod prosti uhod.

V boleznih vratü.

Če se koj v začetku boleznì rabi, in če vrat le malo boli, je najboljša pomoč mrzel ovitek. Le-ta se mora tako-le napraviti: V mrzlo vodo se naj namoči obrisača, naj se trdno izžmiče, na 6 gib zloži, in okoli vrata ovije, vrh tega še druga tudi 6gibna ruta ovije in z nekim trakom se naj priveže. V malih minotah je mokra ruta topla in vrat v prijetnem so-puhu. Če se to ne more tudi po dnevu rabiti, zadostuje le par noči.

Če vrat silno žge, naj se vlije malo vode v steklenico, pridene se za žlico žganega, stolčenega galuna in za dve žlici domačega čistega medü ter se dobro pretrese. S tem zdravilom si naj bolnik štirikrat na den vrat izgrgra!

Ako pa je vratna bolezen zastarana, naj se poličen lonec napolni s kropom, hitro prilije 3—4 kaplje terpentinovnega olja in koj na-nj povezne zvitek trdega papirja v podobi lijaka ali škarniclja. Gornjo, ozko stran naj prime bolnik rahlo z ustnicami, in naj shlap v grlo poteza — kake pol ure — po enkrat na den.

Če ima bolnik v vratu že gobe, naj stori to po dvakrat na den, skozi več tjeđnov. Ozdravljenje zlo pospeši, ako si da bolnik, ki ima vnet vrat, enkrat postaviti 4 pijavice na vrat, na vsaki strani brade dve.

Prijetna pijača.

Dva pinta z vrhom osmukanih ribizelnovih jagod dasta 1 pint soka. Jagode se stisnejo ali sprešajo v kaki močni vreči redkeje stkani, n. pr. taki, v kakih se riža prodava.

K 1 litru čistega soka se vlije 2 litra vode in dene 2 klgr. rjavega kuhinjskega sladkorja, in tako naprej. Ker pa sladkor štrti del prostora zaleže, mora se pri posodbi potem ravnati. Vreti se pusti, kakor vinski mošt — da drože na pilko vun meče, in se zraven vedno z vodo doliva. Kedar je vrenje pri kraju, pretoči se posodba, sesnaži in tekočina spet va-njo

vlije in spet z vodo polni. V bouteille se sme le po tretjem letu spraviti.

Ako se pusti vreti na dušek — (zavečeno vrenje) — mora sodek 4. ali 5. del navan biti, ker se tekočina pri vrenju napinja, sicer bi dušek zamašila. Kadar burkanje preneha, se sme pretočiti sodek sesnažiti in spet napolniti in sedaj priliti, kolikor se je v drugo posodbo odtegnilo, da je sod navan ostal. Da to vino bolj počrni, se prilije črnični sok, postavim k vedru 1—2 litra.

Sejmovi. Dne 9. oktobra pri sv. Barbari, Čadramske župnije. Dne 10. oktobra v Gomici in v Orešju. Dne 15. oktobra v Apačah, pri sv. Duhu v Ločah, v Račah, pri sv. Križu na Slatini, v Sentilju pri Slov. Gradcu, na Planini in v Beračah.

Dopisi.

Iz Prihove. (Dvojno veselje.) Težkega srca smo pričakovali velike gospojnice, kajti ta dan vrši se na Prihovi največja svečanost ali žegnanje. Zatoraj ni čudo, da se je marsikatero mlado in staro srce veselilo za tega dne. Toda mi, Prihovljani, nismo samo enega veselja dočakali, ampak dvojno; prvo, kakor sem rekel, je praznik vnebovzetja Dev. Marije, kajti glavni altar nosi krasno Marijino podobo in drugo je, ker do tega dneva je dobila ta Marijina cerkev krasno notranjo obliko sten, da je cela zmalana. Seveda, bilo bi vse drugače, ko bi naš župnik, preč. g. Jan. Modič, ne bili tako skrbni in vneti za olepšanje hiše Gospodove. Da si so pa naš preč. g. župnik že pred par leti razodeli svojo misel in željo svojim farmanom, naj bi dali cerkev slikati, vendar do lanskega leta še je ostalo vse pri starem. Toda lani je prišlo do resnice, ter so delo izročili g. Fantoniju v Konjicah. Ta je delo takoj pričel, ter je prednji del cerkve že lansko leto preslikal. Ko je pa napočil zopet letošnji cvetoči majnik, pričel je slikati po ostali cerkvi. Do velike gospojnice pa je imelo biti imenitno delo dogotovljeno in je tudi bilo. Kako je umetni g. Fantoni izvršil svoj posel? Sme se po vsej pravici reči, da prav dobro. Zakaj Prihovska cerkev se sme med lepše cerkve šteti, kar jih nosi tu blizu slov. svet. Prihovska Mati božja je pa tudi daleč znana in ljubljena; to se je letos na vel. gospojnico živo pokazalo, kajti zbralo se je toliko ljudstva, da se je vse trlo znotraj in zunaj cerkve. Marsikaterega sem vprašal takrat: No, kako se ti kaj dopade naša cerkev? In vsak mi je rekel, da tako lepe cerkve še ni nikjer videl. Res! Lepo poslopje, pa saj je tudi vredna nebeška Kraljica, da je njej na čast bila sezidana cerkev, in sedaj olepšana z raznimi sv. podobami, mnogo je Mari-